

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ

PAŽYMA

DĖL UŽIMTUMO ĮSTATYMO NR. XII-2470 38, 41 ir 48-1 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (TAP-20-2152) (20-17472)

2020-12-16 Nr. NV-3379

Vilnius

Rengėjas: Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Tikslas: siekiant padėti verslui ir gyventojams, susidūrusiems su neigiamu COVID-19 plitimo poveikiu, pakeisti darbdaviams mokamos subsidijos darbo užmokesčiui kompensuoti už darbuotojus, kuriems paskelbta prastova, dydį bei mokėjimo sąlygas ir pratęsti darbo paieškos išmokos mokėjimą, taikant tikslingesnes ir taiklesnes jos skyrimo sąlygas.

Esama situacija: Šiuo metu Užimtumo įstatyme numatyta, kad:

- Darbdaviams ekstremaliosios situacijos ir (ar) karantino paskelbtos prastovos metu išlaikantiems darbo vietas, mokama subsidija darbo užmokesčiui (70 proc. darbuotojo darbo užmokesčio, bet ne daugiau kaip 1,5 MMA (910,5 Eur), arba 90 proc., bet ne daugiau kaip 1 MMA (607 Eur).
- Užimtam asmeniui, sukakusiam 60 ir daugiau metų, prastovų subsidija darbo užmokesčiui darbdavio pasirinkimu sudaro 70 proc., bet ne daugiau kaip 1,5 MMA (910,5 Eur), arba 100 proc., bet ne daugiau kaip 1 MMA (607 Eur).
- Teisę gauti darbo paieškos išmoką turi visas šias sąlygas atitinkantis Užimtumo tarnyboje įsiregistravęs asmuo: 1) asmeniui suteiktas bedarbio statusas; 2) bedarbis kreipiasi dėl darbo paieškos išmokos ir sprendimo skirti išmoką metu nedalyvauja aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse.
- Asmenims, kurie neturi teisės gauti nedarbo draudimo išmokos ar kuriems jos mokėjimo laikotarpis yra pasibaigęs, mokama 33 proc. MMA dydžio (200,3 Eur) darbo paieškos išmoka, o asmenims, turintiems teisę gauti nedarbo draudimo išmoką - 7 proc. MMA (42,49 Eur).
- Darbo paieškos išmoka mokama iki 6 mėn., bet ne ilgiau kaip iki 2020-12-31. Darbo paieškos išmokos mokėjimas nutraukiamas, kai sueina darbo paieškos išmokos mokėjimo terminas ir kai asmuo praranda bedarbio statusą, tačiau nenustatyti atvejai, kai asmuo pats gali pateikti prašymą nutraukti darbo paieškos išmokos mokėjimą.
- Užimtumo įstatyme nėra numatyta prastovų subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimo nutraukimo sąlyga, kai pasibaigia darbo sutartis su darbuotoju, už kurį mokama subsidija darbo užmokesčiui.

Esmė: Užimtumo įstatyme siūloma:

- darbdaviams, dėl ekstremaliosios situacijos ir (ar) karantino paskelbtos prastovos metu išlaikantiems darbo vietas darbuotojams, **kompensuoti visą (100 proc.) prastovų metu darbuotojui priskaičiuotą ir išmokamą darbo užmokestį**, kuris negali būti didesnis, nei numatyta darbo sutartyje iki prastovos paskelbimo, be to, padidinti subsidijos darbo užmokesčiui maksimalų dydį **iki 2 MMA dydžių** (nuo 2021 m. – 1284 Eur).

- **pratęsti darbo paieškos išmokos** (33 proc. MMA, nuo 2021 m. – 211,8 Eur) **mokėjimą** nustatant, kad ši išmoka **nutraukiama, kai po ekstremaliosios situacijos ar karantino atšaukimo arba bent vieno iš jų paskelbimo termino suėjimo praėjo 1 mėnuo**. Taip pat, **pakeisti ir nustatyti papildomas sąlygas dėl teisės gauti darbo paieškos išmoką**, kai: 1) asmens darbo sutartis pasibaigusi ar darbo santykiams prilyginti teisiniai santykiai yra pasibaigę ekstremaliosios situacijos ar karantino paskelbimo metu; 2) asmuo neturi teisės gauti nedarbo draudimo išmokos ar jos mokėjimo laikotarpis kreipimosi metu yra pasibaigęs.
- numatyti subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimo nutraukimo sąlygą, kai pasibaigia darbo sutartis su darbuotoju, už kurį mokama subsidija darbo užmokesčiui.
- nustatyti dvi papildomas sąlygas Užimtumo tarnyboje įsiregistravusiam asmeniui dėl teisės gauti darbo paieškos išmoką: 1) asmens darbo sutartis pasibaigusi ar darbo santykiams prilyginti teisiniai santykiai yra pasibaigę ekstremaliosios situacijos ar karantino paskelbimo metu; 2) asmuo neturi teisės gauti nedarbo draudimo išmokos ar jos mokėjimo laikotarpis yra pasibaigęs.
- atsisakyti nuostatos, kad darbo paieškos išmoka gali būti skiriama asmenims, turintiems teisę gauti nedarbo draudimo išmoką.
- nustatyti galimybę darbo paieškos išmoką gaunančiam asmeniui jo prašymu nutraukti šios išmokos mokėjimą.

Lėšų poreikis 2021 m. – 230,6 mln. Eur, iš jų: 202,2 mln. Eur subsidijoms darbo užmokesčiui (170,7 tūkst. darbuotojų, kuriems buvo paskelbta prastova) ir 28,4 mln. Eur darbo paieškos išmokoms (35,5 tūkst. asmenų).

Numatoma nauda: 2 MMA padidintas subsidijos darbo užmokesčiui dydis ir darbdaviui visiškai kompensuojamas prastovoje esančio darbuotojo darbo užmokestis mažins galinčius kilti neigiamus padarinius, išvengti darbuotojų atleidimo, išlaikyti darbo vietas.

Derinimas: Projektas su kitomis ministerijomis nederintas.

Dalykinio vertinimo išvada: Siūlome projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje.

Socialinės politikos grupės patarėja

Aušra Gratulevičienė